

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

De martyribus, quos Iustinus separato volumine commemorat. Cap. XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

libro quem cōtra gentiles cōponebat, sic ferè cōmemo-
 rat. Iustinus omnium admiratione cum primis eximius,
 rectè quidem effatus est eos, quos dixi, Philosophos la-
 tronibus similes esse. Deinde vbi alia quædam de eodem
 hominum genere retulerit, ista addit. Crescens quidem,
 qui in magna illa eximiaque vrbe domiciliū suum collo-
 cauerat: Sicut omnes nefario puerorum concubitu su-
 perauit: sic auaritiæ quoq; admodū deditus fuit: qui cū
 alios ad mortem contemnendam esset cohortatus, ipse
 eandē admodū extimuit: adeò vt Iustinū p̄pterea, quòd
 dū veritatē prædicare studebat, philosophos, helluones
 & veteratores esse coarguisset, morte, tanquam aliquo
 magno malo circumretire laboraret.

*De martyribus, quos Iustinus separato volumine com-
 memorat. CAP. XVI.*

Iustini verò martyrii (vt docuimus) talis causa perhi-
 beretur, qui quidem in priore sua etiam Apologia an-
 teq̄ martyrii certamen, quod obierat, cōmemorat, ali-
 orum qui ante illum martyrium perpessi fuissent, facit
 mentionē: atq; adeo ista, quæ sequuntur, (quæ planè ad
 nostrum institutum non parum accommodata putamus)
 narrat hoc modo. Mulier quædā cuidā viro magna lasciu-
 uia diffuenti, in matrimoniū data fuit: quæ quanquā iam
 antea eodem intemperantiæ vitio contaminata erat, ta-
 men simul ac Christi doctrina ac præceptis erat erudita,
 non solum ipsa cœpit valde moderate & temperanter se
 gerere, sed viro etiam persuadere, vt similiter se tempe-
 rantia & vitæ modestiæ dederet: doctrine præcepta, quæ
 didicerat, ei referre, cōmonstrareque suppliciū his, qui
 neque temperate, neque recta ratione vitam degunt,
 perpetuo & æterno igne infligendum. At ille eisdem li-
 bidinis vestigiis insistent, suorum improbè factorum
 turpitudine, vxoris animum abs se penitus abalienauit.
 Nam hæc, cum in eodem lecto cum viro, qui contra
 naturæ legem, atq; adeò contra ius fasque omne, toto
 pectore (vt dicitur) omnes omnino voluptatis vias
 instare pergebat, de reliquo cubare nefas duceret,
 cupiebat, lege coniugii rupta, ab illo separari.

At

*Iust. fo.
 129.*

EVSEBII HISTORIAE

At postquã ab amicis qui consilium dederunt, vt adhuc, cum eo perseueraret, perinde ac vir iam spem quandam, suã vitã commutandã ostentaret, dissuasa, deq; sententia depulsa est: & inuita seipsam comprimens, ad tempus commorata. Cæterum vbi eius vir Alexandriam profectus, se maioribus sceleribus obstringere nuntiabatur, illa ne scelerum & flagitiorum ab eo impiè admissorum, si in coniugio perstaret, particeps & socia fieret (præsertim cum non victus solum esset, sed tori etiam confors) dato ei libello repudij, sic enim appellamus, penitus ab illo discessit. Honestus ille scilicet & bonus eius maritus) quem planè magnam lætitiã eò capere oportuerat, quod nõ modo eius vxor sua prauè facta, quæ olim ebrietate, & quouis vitiorum genere effusè exultans, cū seruis & mercenarijs consueuisset alacri animo & prompto consciscere, omnino exuisset, sed etiam eum eadem molementem vehementer esset hortata, vt prorsus desisteret) honestus ille, inquam maritus, cum eius repudiasset consilium, eam discedere cupiẽtem grauiter apud tuam Maest. accusauit, & Christianam esse asseruit. Vnde illa quidem, tibi qui nõ stri imperium geris, querelæ libellum obtulit: primum obtestata, vt sibi suæ rei familiaris dispensandę potestas permitteretur. Quã quidem ordine, semel disposita, pollicita est se deinceps crimini obiecto, responsuram. Quod quidem ei facillè concessisti. Ille autem, qui eius aliquando maritus fuisset, cum nihil posset, amplius in præsentia contra eam dicere, in Ptolomæum, quendam eius in sacris literis magistrum (quem Urbicius, præfectus graui afficiebat supplicio) omnem suam maleuolentiam transfudit: idq; hac arte & fallacia, Centurioni amico suo, persuasit, vt Ptolomæum seorsum præhensum vel hoc vnum interrogaret, vtrum esset Christianus necne. Atque Ptolomæum, vtpote veritatis fautorem, qui animum neque fraude, neque mendacijs aliquando inquinauisset, cum se Christianum ingenuè esset, confessus, Centurio in carcerem denuò compegit, & longo temporis spatio in ea custodia illum grauiter & acerbè afflictauit. Tandem verò cum Ptolomæus ad Urbicium adduceretur, & similiter istud solum rogaretur, ab eo,

ab eo, esset ne Christianus an non: Ipse rectè factorū cōscientia fretus, ob amorem quo Christi doctrinam complectebatur, eximium diuinæ religionis, quam profitebatur, mysterium liberè denuò confessus est. Qui enim negat se esse, quem se profiteatur esse, aut certe negat quia professionem ipsam improbet, aut eam confiteri recusat, quia sibi cōsciū sit, se vitam indignam illa professione, & ab eius institutis longè alienam traduxisse. Quorum neutrum in verè Christianum aliquando poterit incidere. Urbiciū autem cum illum ad supplicium adduci præcepisset, Lucius quidam (qui etiam Christianus erat) cum iudicium ad eò temere & inconsideratè factum intelligeret, sic cōpellat, quid causæ est, cur hominem, qui neque adulterium neque stuprum, cuiquam intulerit, neque homicida, neque fur, neq; expilator sit, neque quicquam denique sceleris cōsciuisse deprehensus fuerit, sed solum Christiani nomen apertè confessus, tanta pœna multare statueris. Crede mihi Urbici, neq; Imperatori pio decora & conuenientia, neque Philosopho Cæsaris filio digna, neque sacro Senatui congrua decernis. Tum ille nullo alio dato responso, sic Lucium alloquitur. Tu etiam vt mihi videris, ex eo numero es. Quod cum Lucius constanter asseuerasset, illum itidem in cruciatum abripi mandauit. Iste permagnam se ei debere gratiam fatebatur: nam ita se non iniquis solum & improbis eiusmodi dominis liberatum fore dixit, sed etiam ad bonum patrem, & clementem regem Deum recta profecturum. Alius præterea tertius his interueniēs, ad idem supplicium subeundum adiudicatus est. Quibus sane Iustinus aptè & congruenter, eas voces, quas iam dudum memorauimus, adiungit. Et ipse equidem, expecto, vt ab aliquo istorum, qui nomine duntaxat Philosophi sunt, vitæ meæ parentur insidiæ, & quæ sequuntur.

Quinam ad nos Iustini libri peruenerint.

CAP. XVII.

Hic Iustinus multa sanè & præclara sui ingenij sacrarum literarum cognitione accuratè informati, & in eisdem valdè diligenter exercitati, monumenta nobis